

Intervju: Vladimir Perić - Talent

OVO NIJE VREME ZA UMETNOST

A. Nikolić

Zbog nemara izvođača radova u pripremi objekta, prava je sreća da nisam pao sa skele za vreme slikanja murala. Bazna boja naneta je na zid bez fabrički propisanih rastvora, pa smo zajedno sa šablonima povukli sav malter sa zida. Koncentracija i akrobatsko balansiranje na skeli u tom momentu su mi spasli život – kaže za „Blic nedelje“ Vladimir Perić – Talent, konceptualni umetnik koji je naslikao mural „Krivuljari“ na zidu OŠ „Sveti Sava“ u Makenzijevoj ulici, u okviru programa ovogodišnjeg Belefa.

Da bi mural nastao, bio sam prinuđen da uradim šablone u kartonu visoke preko četiri metra i da po ocrtanim konturama, kao majstori u IX veku, naslikam krivuljare na objektat. Kod nas država ne sankcioniše mnogo ozbiljnije propuste u različitim sferama društva, a kamoli pripremu zida za mural u okviru nekog letnjeg umetničkog festivala,

Zašto ste odabrali motiv krivuljara za vaš mural?

– Krivuljari su u prvo vreme bili unikatni predmeti koje su anonimni tehnički crtači stvarali da bi olakšali slikanje krivih linija i elipsa. Sakupljao sam ih dosta dugo i svaki od njih u sebi krije nadanja, strahove i energiju različitih mladih ljudi koji su odlučili da se školuju i nauče tehničko crtanje. U njima je istorija školovanja i osvajanja znanja tih mladih ljudi. S druge strane, u likovnom smislu krivuljari su moderni i uzbudljivi. Tvrdim da bi bili odlična tetovaža na nekom ramenu.

Kakva su vaša iskustva sa slikanjem murala pre ovogodišnjeg BELEF-a?

– U okviru akcije Telenora u kojoj su se slikali murali po gradovima Srbije, trebalo je u dva navrata da slikam na lokacijama u Kruševcu, što je bila neverovatna režija sudbine, jer su moji preci bili prve sajdžije na Balkanu, baš u Kruševcu. Porodica Karakušević. Čak sam i deo detinjstva, do šeste godine, proveo u kući koju je kasnije moj ujak pretvorio u kafić. U tri navrata u centru Kruševca nisam dobio dozvolu za izradu murala. Prvi put su me osujetili da na zidu robne kuće, gde je nekada bila sajdžijska radnja moje familije, naslikam stilizovane brojke i slova u obliku u poretku satnog brojanika. Posle par

meseci, za nastajanje murala ponudili su mi zidove kruševačke kafane „Lipov lad“. Siluete biomaterijala od ploda lipe su bile moj izbor za taj mural, ali je cela ideja propala, baš kao i dogovor oko oslikavanja spoljnih zidova zgrade Opštine Kruševac. Pripremio sam šablone krivuljara, ali nikada nisam imao priliku da ih naslikam u Kruševcu. Na kraju sam uprkos pogibeljnim uslovima stvaranja uspeo u duploj meri da ih naslikam na OŠ „Sveti Sava“ u Makenzijevoj ulici u Beogradu. Prava avantura.

U kakvim okolnostima je nastalo vaše delo „Soliter za ptice“?

– U leto 2003. godine kompanija „Grifnerhaus“ u Austriji, koja se bavi izgradnjom luksuznih kuća, organizovala je u jednom planinskom selu, u napuštenom zamku, umetničku radionicu u kojoj su umetnici iz celog sveta imali idealne uslove za stvaranje, uključujući i najmoderniji laserski alat. Za dve nedelje napravio sam pravi soliter za ptice koji je bio visok sedam metara. Dva krana su ga podizala na mestu gde je bio pticama dostupan. Kada je video moje delo, direktor fabrike mi je rekao: „Fantastično je što mi pravimo kuće za ljude, a ti za ptice“. Pitao me je za koliko bi im prodao „Soliter za ptice“, što je mene iznenadilo jer svakako je moj umetnički rad pripadao njihovoj kompaniji. Pošto sam se nećkao, odlučili su da otkupe radove svih umetnika za pristojne pare. I dan-danas mi se javljaju i prepričavaju kako ptice udobno žive u mom soliteru.

Kako država može da oplemeni uslove u kojima stvaraju talentovani i avangardni umetnici kod nas?

– Država mora pre svega da se pobrine za sebe. U Srbiji tajkuni kroz propala brodogradilišta mešetarstvom dolaze do najboljeg građevinskog zemljišta. To su realni problemi države, a ne nepotizam i beda na umetničkoj sceni. Decenijama nijedan atelje nije sazidan i predat na korišćenje ULUS-u. Kada sam završavao srednju elektrotehničku školu, svesno sam upisao grafiku i fotografiju na Fakultetu primenjene umetnosti bez iluzije u kakvoj zemlji živim. Niko mi nije obećao da ću od umetničkog stvaranja dobro da živim. Bez patetike, najvažnija su mi dela, a na uslove i nepravde u kojima nastaju smo se navikli. Kultura je u Srbiji luksuz. I dan-danas živim od izrade fotografija i dizajna, pa ne moram da prilagođavam kvalitet mojih radova tržištu. Dosad sam prodao ukupno deset radova. I dalje je moj dvosobni stan u Zemunu skladište, atelje i prostor u kojem idem na počinak.

Predajete fotografiju na Megatrend univerzitetu. Da li srećete studente umetničkih fakulteta koji ne razmišljaju menadžerski?

– Retko. Skoro nikad. Ljudi stignu do studija bez elementarnog znanja. Na prvoj godini fotografije nisu znali šta je kolaž. Jedna studentkinja me je kod prvog zadatka pitala: „Kako ću ja to da unovčim?“ Objasnio sam joj da mora da napravi hiljadu kolaža po sopstvenoj ideji, pa da tek onda razmišlja o prodaji. Surovo je vreme u kojem živimo, da bi se klinici fascinirali stvaranjem umetnosti.

Muzej detinjstva

– Projekat „Muzej detinjstva“ započeo sam 2006. godine i nadam se da ću ga 2016. kapitalizovati trajnom izložbom u nekom od muzejskih prostora u Beogradu. Sakupljam na buvljim pijacama tipske igračke kao što je lutka Miki Mause i tipske fotografije na kojima su različiti klinici u različitim vremenskim periodima uslikani pored drvenog konjića. Svaki od tih artefakata koji su na prvi pogled slični nosi unikatnu energiju i emociju, bez obzira što su odbačeni od bahatih naslednika.